

Rauman kaupunki
Tekninen toimiala/kaavoitus
kaavoitus@rauma.fi

Viite RAUM/595/10.02.03/2024

Aihe Rauma, Lakari eteläinen asemakaava ja asemakaavamuutos, luonnos

Rauman kaupunki on pyytänyt Satakunnan Museon lausuntoa koskien Lakari eteläinen asemakaavan ja asemakaavamuutoksen luonnosta. Lakarin suunnittelualue sijaitsee Rauman kaupungin koillisosassa Koillisväylän itäpuolella noin 5 km etäisyydellä keskustasta. Aluetta rajaa pohjoisessa Rauma-Kokemäki-rata ja etelässä valtatie 12. Suunnittelualueen laajuus on noin 400 ha ja sitä halkoo kaksi itä-länsi -suuntaista voimalinjaa.

Lakarin kaavanhanke on tullut vireille keväällä 2024. Alueella on voimassa oleva osayleiskaava (Koillisen teollisuusalueen osayleiskaava 2018) sekä useita asemakaavoja. Nyt laadittavan asemakaavan ja asemakaavan muutoksen tavoitteena on kehittää aluetta datakeskustoimintaa tai vastaavan tyyppistä teollista toimintaa varten. Hankekokonaisuuden lopullinen laajuus ja maankäyttö täsmentyy asemakaavaprosessin yhteydessä.

Kaavan valmistelun yhteydessä on tehty lukuisia selvityksiä. Suunnittelualueelta tunnettiin jo ennen kaavahanketta useita muinaisjäännöksiä, pääosin varhaismetallikautisiksi ajoitettuja hautaröykkiöitä. Lisäksi alueelle sijoittuu valtakunnallisesti merkittäväksi kohteeksi (VARK) arvotettu Tauro III -niminen varhaismetallikautinen röykkiö- ja asuinpaikka-alue. Poikkeuksellisen rikkaan arkeologisen kulttuuriperinnön vuoksi suunnittelualueella toteutettiin kesällä 2024 kattava arkeologinen tarkkuusinventointi sekä koetutkimuksia (Rauma Lakari Eteläinen AK-26-006 asemakaavahanke. Inventointi ja Tauro III:n koekuopitus, Muuritutkimus 2024).

Satakunnan Museon kannanotto

Sekä kaava-alueen tunnetut kiinteä muinaisjäännökset että arkeologinen tutkimushistoria on esitelty kattavasti kaavaselistuksessa. Kaavan toteuttaminen tulee vaatimaan useimpien suunnittelualueella sijaitsevien muinaisjäännösten

poistamista. Kaikkiaan tutkimuksin poistettavia kohteita on 21 ja vain kolme muinaisjäännöskohdetta (Tauro IV, Suikilanmaa ja Sukilanmaa II röykkiöalueet) tulee säilymään luonnontilassa säilytettävällä osalla kaava-alueetta. Kaavan valmistelun yhteydessä on käyty Muinaismuistolain 13§:n mukainen neuvottelu, jossa on todettu muinaisjäännösten poistamisen ehdot. Neuvottelun muistio on liitetty kaava-aineistoon. Valtakunnallisesti merkittävän Tauro III – kohteen (VARK ID 100882) poistaminen on lisäksi käsitelty Museoviraston erityisistunnossa 21.1.2025. Myös erityisistunnon muistio tulee liittää kaava-aineistoon.

Kaavakartalle muinaisjäännökset on merkitty osa-aluemerkinnöin **sm2** (säilytettävät kohteet) tai **sm5** (poistettavat kohteet). Kaavaselostuksessa sivulla 51 poistettaviin kohteisiin viitataan virheellisesti kaavamerkinnällä **sm4**. Kaavamerkintöjen määräykset ovat oikeanlaiset.

Satakunnan Museo toteaa, että kaikki poistettavat muinaisjäännökset on tutkittava riittävin arkeologisin kaivaustutkimuksin. Lakarin alueella toteuttava arkeologinen tutkimus tulee olemaan monella tavalla poikkeuksellisen: tutkittavia kohteita on suuri määrä, eikä kaikkien muinaisjäännösten todellista laajuutta, ajoitusta tai tyyppiä tarkkuusinventoinnista huolimatta vielä tiedetä. Tutkimuksen kuluessa on varauduttava yllätyksiin ja mahdollisiin viivästyksiin. Valtakunnallisesti merkittävän Tauro III -kohteen tutkiminen tulee tehdä parhaalla mahdollisella tekniikalla ja erilaisiin analyysi- sekä konservointikuluihin on varauduttava. Tutkimukset tulevat edellyttämään monipuolista kokemusta vastaavista laajoista ja vaativista tutkimushankkeista. Tämä on tarpeen huomioida valittaessa tutkimuksia toteuttavaa arkeologikonsulttia. Satakunnan Museo katsoo, että tutkimushanketta ohjaamaan tulee perustaa seurantaryhmä, jossa ovat edustettuina mm. Museovirasto ja Satakunnan Museo. Seurantaryhmä kokoontuu kenttätyöjaksojen aikana säännöllisesti ja sen tehtävänä on valvoa tutkimusten kulkua. Tämä lausunto tulee liittää tarjouspyyntöasiakirjoihin.

Lisäksi Satakunnan Museo muistuttaa, että muinaismuistolain 13§:n mukaisen neuvottelun tulos on voimassa ainoastaan, jos alueelle rakennetaan taloudellisilta vaikutuksiltaan valtakunnallisesti merkittävä datakeskus, joka lisäksi edistää valtion tavoitteita puhtaan energian käyttöön siirtymisessä. Mikäli rakennushanke muuttuu vaikutuksiltaan vähäisempään, muinaisjäännösten poistamisen ehdoista on neuvoteltava uudelleen.

Suunnittelualue on pääosin rakentamatonta. Alueelle tai sen välittömään läheisyyteen ei sijoitu rakennetun kulttuuriympäristön arvokohteita.

Rakennetun kulttuuriympäristön tai maiseman osalta Satakunnan Museolla ei ole hankkeesta lausuttavaa

Satakunnan Museo

Museonjohtaja (sij) Akuliina Aartolahti

Arkeologi Leena Koivisto

Tiedoksi

Varsinais-Suomen ELY-keskus/kirjaamo, Ulla Riipinen
Satakuntaliitto/kirjaamo, Susanna Roslöf, Daniel Nagy
Museovirasto/kirjaamo

Tämä asiakirja on hyväksytty sähköisesti Porin kaupungin asianhallintajärjestelmässä